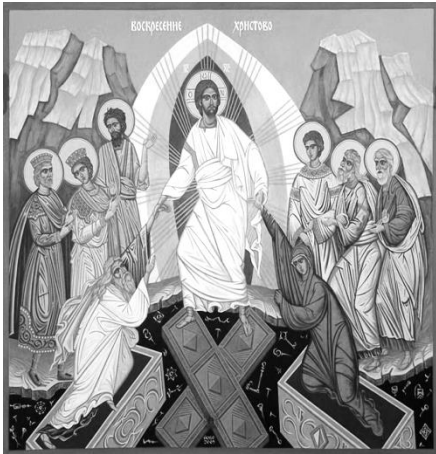

Farské zvesti

Časopis Gréckokatolíckej farnosti
Zosnutia Presvätej Bohorodičky
v Humennom

Ročník: 16. Rok: 2023 Číslo: 06

Informačno-formačný časopis farnosti
pre vnútornú potrebu farnosti

**„Čo znamená, že Ježiš vstal
zmŕtvych? Znamená to,
že Božia láska je mocnejšia ako zlo
a ako samotná smrť...
Kristus zomrel a vstal raz a navždy
pre všetkých, avšak sila vzkriesenia,
tento prechod z otroctva zla
do slobody dobra sa musí
uskutočňovať v každom čase,
v konkrétnych priestoroch
našej existencie,
v našom každodennom živote.“**

(pápež František)

Zmŕtvychvstanie Ježiša Krista je
najväčším tajomstvom histórie
vykúpenia ľudstva.
Nie je však prístupné našim zmyslom
a mysliu, len vierou a modlitbou
si ho môžeme pripomínať.

**Prajeme Vám požehnané prežitie
Veľkonočných sviatkov
a hojnosť milostí
od Vzkrieseného Ježiša Krista.**

Vaši duchovní otcovia

Šanca na nový život s Bohom

(veľkonočné zamyslenie)

Niekoľko raz úsmevne povedal, že jediným miestom na svete, kde by sme márne hľadali Boha, je hrob. A skutočne, Boží Syn zvíťazil nad smrťou a ponúka každému človeku zakúsiť radosť z nového života. Nový život so Vzkrieseným je pre nás veľkou výzvou. Čo my na to?

Možno sa ešte stále nechápajúc pýtame, ako môže byť práve hrob spojený s novým životom.

Zvesť o prázdnom hrobe je radostnou zvesťou, ktorá hovorí o novom živote a o novom šťastí. Od prvého veľkonočného rána nám každoročne zaznieva táto zvesť ako výkrik slobody. Človek je cez toto tajomstvo povolaný k veľkej nádeji. Túžba po večnom živote sa premieta do postojov ku všetkému už tu na zemi. Všetko sa môže stať jasnejším, čistejším a krajším.

A prečo vlastne Ježiš zomrel? Kývame rukami, nejde nám to do hlavy. Je možné, že na nás Ježiš zabudol, alebo nás Boh v tej najťažšej chvíli opustil? Sme na tom podobne, ako zronení emauzskí učeníci. Ani oni nechápali, až kým... až kým sa s Ním nestretli.

Ježiš Kristus dnes prichádza aj k nám a dáva sa nám spoznať pri lámaní chleba. Naše srdce sa raduje zakaždým, keď nám

vysvetľuje Písma. **Je to On, Kristus ŽIJE!** Vstal z mŕtvych. Ba čo viac, k takémuto novému životu pozýva aj nás. **Aký význam má pre ľudstvo Ježišovo zmŕtvychvstanie?**

Zmŕtvychvstalý Ježiš Kristus je úplným zmyslom, krásou a nádejou celého ľudstva. Jeho umučenie a kríž však premohlo vládu smrti, jeho zostúpenie k zosnutým zasa premohlo hriech. Bola nanovo obnovená jednoty stvorenstva so svojím Stvoriteľom.

Nie je toto šanca na nový život s Bohom?

Boh nepatrí do hrobu, Boh patrí do života. Náš „starý život“ má byť pribitý na kríž spolu so všetkými hriechmi. Aj my máme vstať spolu s Kristom. Máme žiť život Božích detí, nie život otrokov. Boh nám vo svojej štedrosti dáva oveľa viac, než by sme si my trúfali žiadať. Boh dáva ďaleko viac.

Všetko to, čo si poväčšine sami žiadame od Boha, sa podobá slovám: *„Len aby sme boli zdraví.., len aby sme prekonali skúšky.., len aby sme mali čo jesť, len aby... , len aby...“*

Neprosíme veľa, prosíme často len toľko, aby sme sa teraz mali dobre a dobre si žili. Avšak toto je falošná

skromnosť, lebo žiadame pomoc len v terajšom živote. Boh nám ponúka viac. Dáva nám na výber nový život, v ktorom môžeme žiť s Ním už dnes. A preto neváhajme, lebo takáto ponuka sa neodmieta.

Už dnes máme možnosť spolu s Kristom vstať zmŕtvych, už dnes začína naša večnosť. S Kristom zomierame hriechu, zriekame sa hriechu a ponárame sa do Božieho milosrdenstva. On nám pomáha vstať k novému životu. Nech nás táto radosť, ktorú prežívame, povzbudzuje a posilňuje, aby sme premenili svoj život, aby sme sa dokázali zrieknuť hriechov a zažili „emauzské“ stretnutie s Kristom.

Mnohí dospelí sa pýtajú: „Čo máme odpovedať nášmu malému dieťaťu, ktoré

sa nás pýta, že prečo Ježiš Kristus visí na kríži?“ Deti zvyknú klásť rôzne otázky, niekedy veľmi jednoducho a priamo. Nie vždy sa nám dospelým však odpovedá ľahko. Ale aj na túto otázku existuje jednoduchá odpoveď, ktorú môže pochopiť tak dieťa, ako aj dospelý: „*Ježiš Kristus visí na kríži preto, aby sme sa mali lepšie*“.

Paradox, ale je to tak. Aby sme sa mali lepšie. Lepšie ako si vieme

predstaviť. Ježiš Kristus visí na kríži, aby nás pozdvihol k niečomu omnoho vznešenejšiemu.

Preto dovoľme Ježišovi, nech odvalí kameň z hrobu nášho života. Tým kameňom je hriech, ktorý nás robí otrokmi a bráni nám vyjsť z našich hrobov.

Nech sa kameň otroctva odvalí a nech sa prostredníctvom sviatostného života staneme slobodnými Božími deťmi. Odvalený kameň pri prázdnom hrobe, v ktorom ležalo Kristovo telo, je pre nás znamením nádeje, radosti a víťazstva. Vieme, komu sme uverili a sme si istí.

Zmŕtvychvstanie Ježiša Krista robí človeka väčším a na minimum skrakuje cestu, ktorou sa človek približuje k Bohu

a k blížnemu. Akoby sme prestali byť tými malými ľuďmi, čo si pre nával drobných denných starostí nevedia nájsť čas pre Boha, pre blížnych, pre seba.

Vyprosujem všetkým nám požehnané sviatky nového života so vzkrieseným Ježišom Kristom.

Christos voskrese!

Voistinu voskrese!

o. Miroslav

Kvetná nedeľa

(liturgicko-teologický pohľad)

Vzkriesenie Lazára (spomienku slávime v sobotu pred Kvetnou nedeľou) a slávnostný vstup Ježiša do Jeruzalema dávali jasné a presvedčivé svedectvo o Kristovom mesiášskom poslaní a jeho božstve.

Zázrak vzkriesenia Lazára síce obrátil mnohých zo židovského národa k viere v Ježiša Krista, ale aj naplnil zákonníkov a farizejov závišťou a ešte väčšou nenávišťou. Táto udalosť sa stala aj hlavným podnetom k odsúdeniu Spasiteľa na smrť.

Po týchto dvoch mimoriadnych a triumfálnych udalostiach nasledovalo už onedlho Kristovo odsúdenie, utrpenie, smrť, ale aj zmŕtvychvstanie.

Od prvých storočí slávi Východná Cirkev pamiatku vstupu Ježiša Krista do Jeruzalema v nedeľu pred Paschou.

Na základe niektorých svedectiev z konca 3. storočia, zhromaždili sa kresťania popoludní na Kvetnú nedeľu na Olivovej hore na ďalšiu pobožnosť. Tá sa zakončila čítaním evanjelia o slávnostnom vstupe Ježiša do mesta. Utvoril sa sprievod z Olivovej hory do mesta. Biskup predstavoval Ježiša Krista (sám sedel na osliatku), veriaci

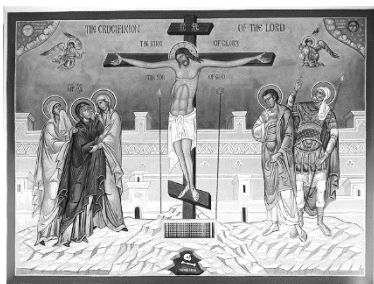
mali v rukách palmové vetvičky, celok takto predstavoval triumfálny sprievod Ježiša Krista. Spoločne išli do Baziliky Božieho hrobu, kde sa modlili večiereň.

V túto nedeľu sa svätia ratolesti (niekde sú to palmové listy, vrbové prútiky alebo rakyty), ktoré boli v minulosti symbolom víťazstva.

Ratolesti sa nosili v rukách počas víťazného pochodu. V Novom zákone sa palmová ratolešť stala symbolom triumfu mučeníka. Olivová ratolešť je taktiež symbolom pokoja (mieru).

Zvyk používať a svätiť tieto časti drevín sa vyvinul zo samotnej symboliky vchodu Ježiša Krista do Jeruzalema. Svedectvá o tomto zvyku pochádzajú už zo 7. storočia, aj keď samotný obrad požehnania ratolestí sa v liturgických knihách objavuje až v 9. storočí.

Udalosti Kvetnej nedele poukazujú na skutočnosť, že židovský národ chcel vidieť svojho mesiáša v sile a sláve. Ježiš Kristu tým, že vzkriesil Lazára a svojím slávnostným vstupom do Jeruzalema dal Židom jasný dôkaz svojej sily a slávy. Verejne ukázal, že nie je len Pánom nad živou a neživou prírodou, ale aj pánom nad ľudským životom.

Liturgický program

Svätý a Veľký týždeň

03. - 09.04 2023

Pondelok 03.04.	Svätý a veľký pondelok	17:00 Sv. liturgia (Liturgia VPD)	1. † František 2. † Milan
Utorok 04.04.	Svätý a veľký utorok	17:00 Sv. liturgia (Liturgia VPD)	1. † František 2. † Štefan, Helena
Streda 05.04.	Svätá a veľká streda	17:00 Sv. liturgia (Liturgia VPD)	* SSR a NSI
Štvrtok 06.04.	Svätý a veľký štvrtok	17:00 Sv. liturgia (sv. Bazila Veľkého s večierňou)	* za farnosť
Piatok 07.04.	Svätý a veľký piatok prikázaný sviatok prísny pôst zbierka: Boží hrob	07:30 Kráľovské hodinky (slov.)	
		15:00 Veľká večiereň s uložením plaščenice	
		16:00 Adorácia a stráž pri Božom hrobe	
Sobota 08.04.	Svätá a veľká sobota	09:00 Jeruzalemská utiereň (slov.) 17:00 Sv. liturgia (slov.) (sv. Bazila Veľkého s večierňou)	* za farnosť
Nedeľa 09.04.	Svätá a veľká nedeľa Paschy — Svetlé Kristovo vzkriesenie prikázaný sviatok mirovanie	05:00 Utiereň vzkriesenia (csl.)	
		06:00 požehnanie jedál (csl.)	
		06:30 Sv. liturgia (csl.)	* za farnosť
		08:30 požehnanie jedál (slov.)	
		09:00 Sv. liturgia (csl.)	* za farnosť
		11:00 Sv. liturgia (slov.)	* za farnosť
	12.15 Veľkonočná Večiereň (slov.)		

Liturgický program

Svetlý týždeň

10. - 16.04 2023

Pondelok 10.04.	Svetlý pondelok prikázaný sviatok deň pracovného pokoja	07:30 sv. lit. (slov.) * <i>Peter, Anna</i>
		09:00 sv. lit. (csl.) * <i>za farnosť</i>
		11:00 sv. lit. (slov.) * <i>Mária, Pavol</i>
		17:15 Veľkonočná večiereň
		18:00 sv. lit. (slov.) * <i>Adela</i>
Utorok 11.04.	Svetlý utorok	07:30 sv. lit. (csl.) * <i>Miriam</i>
		18:00 sv. lit. (slov.) * <i>Ladislav, Jana, Adrián...</i>
Streda 12.04.	Svetlá streda	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Anna, Andrej, Jozef...</i>
		18:00 sv. lit. (slov.) <ol style="list-style-type: none"> 1. † <i>Mária</i> 2. † <i>Juraj, Filoména</i>
Štvrtok 13.04.	Svetlý štvrtok	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Ján, Anna, Eliáš</i>
		18:00 sv. lit. (slov.) <ol style="list-style-type: none"> 1. † <i>Alžbeta (panychída)</i> 2. † <i>Anna, Michal (panychída)</i>
Piatok 14.04.	Svetlý piatok voľnica	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Ján, Mária</i>
		18:00 sv. lit. (slov.) * <i>Jaroslav</i>
Sobota 15.04.	Svetlá sobota	07:00 sv. lit. (csl.) † <i>František, Mária</i>
		18:00 sv. lit. (slov.) <ol style="list-style-type: none"> 1. † <i>Štefan (panychída)</i> 2. † <i>Mária, Vojtech</i>
Nedeľa 16.04.	2. nedeľa po Pasche — o Tomášovi	07:30 sv. lit. (slov.) * <i>Justína, Oľga, Zita...</i>
		09:00 sv. lit. (csl.) * <i>za farnosť</i>
		11:00 sv. lit. (slov.) * <i>o. Miroslav</i>
		17:15 Večiereň
		18:00 sv. lit. (slov.) * <i>Alena</i>

Liturgický program

Týždeň po 2. nedeli po Pasche

17. - 23.04 2023

Pondelok 17.04.	Prep. otcovia Simeon z Perzie a Akkaios	06:30 sv. lit. (csl.) † Juraj, Mária
		18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Anna 2. † Július, Anton, Michal, Rozália
Utorok 18.04.	Prep. Ján, učeník sv. Gregora Dekapolitu	06:30 sv. lit. (csl.) † Michal (panychída)
		18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Mária, Ján, Štefan... 2. † Viera, Mária, Mária, Michal
Streda 19.04.	Prep. otec Ján zo Starej Lavry	06:30 sv. lit. (csl.) † Juraj, Mária, Božena...
		18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Jozef, Anna 2. † Anna a ostatní z rod. (panychída)
Štvrtok 20.04.	Prep. otec Teodor Trichinas	06:30 sv. lit. (csl.) * Miroslav, Lukáš, Iveta...
		18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Terézia (panychída) 2. † Michal
Piatok 21.04.	Sv. hieromučeník Január a spol. Sv. mučeník Teodor z Pergy zdržanlivosť od mäsa	06:30 sv. lit. (csl.) † Ján
		18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Juraj, Mária 2. † Anna, Štefan (panychída)
Sobota 22.04.	Prep. otec Teodor Sykeónsky	07:00 sv. lit. (csl.) * Anna, Ema, Cyril, Mária
		18:00 sv. lit. (slov.) † Michal, Daniela, Anna...
Nedeľa 23.04.	3. nedeľa po Pasche - o myronosičkách Sv. veľkomučeník a divotvorca Juraj hl. 2	07:30 sv. lit. (slov.) * Lubomíra, Juraj...
		09:00 sv. lit. (csl.) * za farnosť
		11:00 sv. lit. (slov.) * Milan, Marek, Lukáš
		17:15 Večiereň
		18:00 sv. lit. (slov.) * Eva, Matúš

Veľký týždeň

(liturgicko-teologický pohľad)

Posledný týždeň pred Paschou je zasvätený spomienke na posledné dni pozemského života nášho Spasiteľa, jeho strasti, smrti a pochovania. A preto sa aj nazýva strastným. Taktiež tento týždeň nazývame Veľkým, pre tie všetky udalosti, ktoré sa počas týchto dní uskutočnili.

V prvé tri dni veľkého týždňa si Cirkev pripomína udalosti, ktoré majú veľmi blízky vzťah k strastiam Kristovým. Tieto udalosti sú s bázňou spomínané svätou Cirkvou v tie isté dni, v ktoré sa aj naozaj stali. Sú spomienkou na posledné prebývanie Ježiša Krista v Jeruzaleme.

V prvé tri dni Veľkého týždňa sa na liturgiách vopred posvätených darov číta z knihy Exodus, z knihy Jób a z evanjelií.

Exodus reprezentuje historickú vrstvu – starozmluvnú, židovskú Paschu, teda prechod z otroctva (Egypta) do zaslúbenej zeme. Je to predobraz nielen Kristovej, ale aj našej Paschy.

Kniha Jób predstavuje osobnú vrstvu – vzkriesenie v našom osobnom živote. Rozpráva o tom, ako prežil Jób prežil svoje utrpenie, „smrť“ a vzkriesenie. Jób je zároveň predobrazom Ježiša Krista.

Evanjeliá hovoria o utrpení, smrti a vzkriesení Ježiša Krista, reprezentujú historickú vrstvu Kristovej paschy. V pondelok a utorok sú evanjeliá sú eschatologické: v pondelok o desiatich pannách (Mt 24, 3-35), v utorok o konci Jeruzalema (Mt 24, 36 - 26, 2). V stredu je evanjelium o žene, ktorá vyliala prevzácne myro na Krista. (Mt 26, 6-16) Tento skutok bol silným znakom jej lásky – len láska nám otvára cestu k Pasche, k oslobodeniu.

Liturgicky a obsahovo sú prvé tri dni príbuzné Veľkému štyridsaťdňovému pôstu, konajú sa liturgie vopred posvätených darov, modlíme sa modlitbu sv. Efréma Sýrskeho a robíme veľké poklony. Zároveň sú to aj dni prípravy na utrpenie a vzkriesenie Ježiša Krista.

Hlavnými témami počas týchto dní sú eschatológia a pokánie.

Eschatológia preto, lebo Kristovým utrpením, smrťou a vzkriesením sa končí starý svet, starý vek a začína sa už nový poriadok, nový svet (ktorý sa definitívne naplní jeho druhým a slávnym príchodom).

Pokánie je duchovnou prípravou na prežívanie tajomstva nadchádzajúcich dní.

Veľký štvrtok

(liturgicko-teologický pohľad)

Vo Veľký štvrtok si Cirkev pripomína sled udalostí, ktoré sa stali v tento deň:

- v tento deň Ježiš umyl svojim učeníkom nohy,
- slávil paschálnu večeru so svojimi učeníkmi,
- ustanovil najsvätejšiu sviatosť Eucharistie,
- trpel i modlil sa v Getsemanskej záhrade,
- bol zradený Judášom.

Veľký štvrtok je vlastne aj skutočným a pôvodným sviatkom Najsvätejšej Eucharistie.

Dať jesť svoje telo je znakom sebaobetovania a nesmiernej Božej lásky. Jesť niekoho telo a piť jeho krv znamená

tiež prijímať jeho moc, či jeho vlastnosti. Teda máme sa stať Kristovým telom a krvou, stať sa Ním.

Na Veľký štvrtok pripravil Ježiš Kristus tú najväčšiu hostinu, ktorá ešte neskončila. V tom tkvie úžasný aspekt Veľkého štvrtku. Zapamätajme si a povzbudzujme sa v myšlienke, že odkedy bola prestretá Ježišova hostina, nikdy sa ešte neskončila!

V noci na Veľký piatok sa predpisuje aj utiereň s dvanástimi evanjelióvymi čítaniami o Kristových strastiach, ľudovo nazývaná „Strasti“. Medzi jednotlivými evanjeliami sú sedálne piesne.

Evanjelia sú zoradené podľa udalostí Ježišových strastí.

Veľký piatok

(liturgicko-teologický pohľad)

Bohoslužba Veľkého Piatku je zasvätená spomienke na Spasiteľove strasti a jeho smrti na kríži. Cirkev odkrýva pred očami veriacich plnú knihu spasiteľných strastí Pánových, začínajúc od udalostí v Getsemanskej záhrade až po ukrižovanie na Golgote. Prenesúc nás myslou cez mnohé storočia, sv. Cirkev

akoby priviedla veriacich k samej podnožke Kristovho kríža a robí ich úctivými pozorovateľmi všetkých Spasiteľových mučení. Aj napriek bolesti je viditeľné Ježišovo milosrdenstvo, s ktorým toto všetko prijíma.

V ranných hodinách sa slávia Cárske časy (Hodinky umučenia), ktoré

obsahujú žalmy, parameje, tropáre a stichiry zaoberajúce sa smrťou Ježiša Krista na kríži.

Popoludní sa koná Veľká večiereň s uložením plaščenice do hrobu. Táto bohoslužba má niekoľko zvláštnosti: číta sa apoštol a aj evanjelium o Kristovom odsúdení, umučení, smrti a pohrebe.

Počas tropára *Ctihodný Jozef...*, kňaz okiadza plaščenicu a obchádza s ňou chrám, potom ju uloží do symbolického hrobu a modlí sa predpísanú modlitbu Veľkého piatku.

V tento deň platí veľmi prísny pôst.

V tomto roku sa vraciame k tradícii **Adorácie (Stráž) pri Božom hrobe**

Veľká sobota

(liturgicko-teologický pohľad)

Veľká sobota je dňom odpočívania tela v hrobe a dňom zostúpenia Duchom do predpekia, uvedenie lotra do raja, prebývanie na tróne a zároveň poukazuje na nastávajúce dielo Kristovho vzkriesenia.

Celá bohoslužba Veľkej soboty je plná protikladných udalostí (zármutku a potešenia, biedy a radosti, sĺz a smiechu).

Bohoslužby toho dňa sa začínajú od samého rána a prebiehajú do jeho samotného konca tak, že posledné sobotné piesne splývajú s nedeľnými.

Ráno sa má konať Jeruzalemská utiereň. Jeruzalemskou sa nazýva preto, lebo v Jeruzaleme sa konala priamo pri hrobe Ježiša Krista. Hlavnou myšlienkou je, že Kristus svojou smrťou porazil smrť, ešte pred svojím vzkriesením zostúpil do podsvetia a zničil smrť, ktorá tam vládla.

Vo večerných hodinách sa slúži liturgia svätého Bazila Veľkého s večierňou. Táto bohoslužba je zavŕšením strastných slúžení a je bezprostredným predsviatkom sviatku všetkých sviatkov – začiatkom Paschy. Na tejto liturgii sa číta pätnásť čítaní zo Starého zákona, ktoré symbolicky opisujú prípravu na príchod Ježiša Krista a jeho slávne Zmŕtvychvstanie.

Evanjelium Veľkej soboty (Mt 28, 1-20) sa číta vo farbe vzkriesenia a hovorí o prázdnom hrobe a vzkriesení Ježiša Krista.

Liturgicky práve toto je ten vrcholný bod, realita vzkriesenia, ktorého následkom je Utiereň vzkriesenia. Na začiatku utierne sa totiž už iba konštatuje skutočnosť, že Ježiš Kristus vstal zmŕtvych: *Vzkriesenie tvoje Kriste Spasiteľu, ospevujú...*

Svätá a veľká nedeľa Paschy

(liturgicko-teologický pohľad)

Bohoslužby v tento deň sa začínajú polnočnicou. Počas nej sa má prenášať plaščenica z hrobu na prestol.

Deje sa to nenápadne, skoro potichu, skoro úplne za tmy, akoby nebadane – Kristus vstal nebadane, nikto to nevidel, len anjeli boli toho svedkami.

Utiereň vzkriesenia sa začína zvyčajne za tmy, pričom aj chrám je na začiatku obradov ešte v úplnej tme. Chrám symbolizuje Kristov hrob, ku ktorému prichádzame.

Po radostnom *Christos voskrese* sa otvárajú chrámové dvere ako symbol Kristovho víťazstva nad smrťou a ako symbol otvorenia dverí raja pre človeka. Skvostom utierne je veľkonočný kánon, ktorého autorom je sv. Ján z Damasku.

Na liturgii sa číta evanjelium v rôznych jazykoch, čo nám pripomína, že evanjelium ako radostná zvesť má byť ohlasované všetkým národom. Začína sa začiatkom evanjelia podľa Jána – teda začína sa ohlasovať dobrá zvesť od prvej

kapitoly evanjelia, ktorého vrcholom a hlavným obsahom je vzkriesenie.

Charakteristickým obradom Veľkonočnej nedele je posvätenie veľkonočných pokrmov. Tieto pokrmy sú znakom Božej dobroty a Božej štedrosti. Táto slávnosť nad slávnosti je taká veľká, že sa pripravujú aj osobitné pokrmy (farebné vajcia, sladký koláč – pascha, hrudka – syrec, mäsité pokrmy – symbol baránka).

Posvätenie pokrmov je jednak vďakou Bohu za to, že otvára svoju ruku a nasycuje nás. Taktiež nám pripomína, že spoločenstvo so Zmŕtvychvstalým Kristom pri eucharistickom stole, má pokračovať doma v hostine lásky – agapé.

Podvečer sa slávi večiereň Paschy – má inú štruktúru ako bežné večierne, pričom sa počas večierne číta evanjelium o vzkriesení. Na stichirách sa bozkáva kríž, Evanjeliár a Ikona vzkriesenia, tak ako aj na utierni.

„Čo znamená, že Ježiš vstal zmŕtvych? Znamená to, že Božia láska je mocnejšia ako zlo a ako samotná smrť...“

Kristus zomrel a vstal raz a navždy pre všetkých, avšak sila vzkriesenia, tento prechod z otroctva zla do slobody dobra sa musí uskutočňovať v každom čase, v konkrétnych priestoroch našej existencie, v našom každodennom živote.“

(pápež František)

Deň, kedy Boh zjavil svoju lásku

(myšlienky na zamyslenie)

Evanjelista Ján pri opise poslednej večere začína slovami: „Ježiš vedel, že nadišla jeho hodina odísť z tohto sveta k Otcovi. A pretože miloval svojich, čo boli na svete, miloval ich do krajnosti...”

(Jn 13, 1)

Tieto slová vytvárajú pri opise poslednej večere atmosféru lásky, ktorá sa prejaví najvyšším možným spôsobom na kríži. Pán Ježiš ju už vopred ukryl do svojich troch darov, ktoré nám odovzdal v tento svätý večer.

Prvým darom je Sviatosť Eucharistie. Ježiš vedel, že ho apoštoli tejto noci opustia; vedel, že nebudú prítomní na Golgote, kde sa bude prinášať obeta za hriechy sveta. Ponúka im aj nám možnosť, ako sa zúčastniť na tejto obeti. Ustanovuje sprítomnenie obety kríža nekrvavým spôsobom. Od tejto chvíle ostane neustále so svojím ľudom skrytý v tajomstve chleba a vína.

V duchovnej literatúre sa častejšie Eucharistia nazýva sviatosťou lásky a hovorí sa o nej ako o treťom najväčšom prejave lásky po diele stvorenia a vykúpenia.

Druhý Kristov dar, ktorý nám odovzdal pri slávení poslednej večere, **je sviatosť kňazstva.** Veľkosť tohto daru človek objaví najmä vtedy, keď jeho dušu zotročí hriech, ktorý ho oberá o Božiu milosť, o pokoj a nádej. Keď v takomto stave človek počuje slová „*ja ťa rozhrešujem v mene Otca i Syna, i Svätého Ducha*”, aká potecha naplní jeho vnútro?

Dar kňazstva je znamením, že Boh chce udeliť svoju milosť každému z nás, ak o ňu pokorne poprosí.

Tretím darom je pozvanie k láske: „*Aby ste sa milovali navzájom,*

ako som ja miloval vás.” (Jn

15, 12) Boh je láska a túto lásku vtlačá do srdca každého svojho dieťaťa. Keď nám prikazuje, aby sme sa aj my navzájom milovali, pozýva nás, aby sme sa

podieľali na šírení tejto hodnoty. Aby sa láska nestala pojmom, aby ju nevytlačili preludy, ktoré nesú masku lásky.

Prežime sviatok Paschy s otvoreným srdcom, aby sa dary udelené Ježišom Kristom v každom jednom z nás rozmnožili a aby sme mali z čoho čerpať vo všedné dni nášho života.

Eucharistia, kňazstvo, láska...

